

VEU CATALANA

LLIBERTAT * JUSTICIA SOCIAL * FEDERACIO EUROPEA

Any IV

Mèxic, D. F., 15 Març 1961

Núm. 33

REGIONS O NACIONS?

EL problema de la política nacionalista torna a ésser d'actualitat amb motiu del Manifest que acaben de fer públic els nacionalistes bascos que viuen exiliats a Caracas (Veneçuela).

Desaparegut J. A. d'Aguirre i havent sorgit partidaris de continuar la política reivindicadora de la condició regional espanyola d'Euzkadi entre alguns elements significats del Partit Nacionalista Basc, la ruptura no s'ha fet esperar gens i ja tenim anunciada la constitució d'un Govern Nacional Basc enfront del Govern Regional autònom nascut a l'empar de la Constitució Republicana Espanyola. Després de discutir molt, s'ha arribat a la ruptura entre els afiliats del Partit Nacionalista.

Una cosa semblant va passar entre els catalans nacionals fa molt de temps. Però la discòrdia encara dura perquè hi ha catalans partidaris de reivindicar la condició regional espanyola del nostre país i recolzen la continuïtat de les darreres Institucions de la Catalunya autònoma, per bé que, entre les dues tendències en pugna, les han petrificat.

Els amics del sector d'ERC de França que tenen com a portantveu «Tribuna», de París, recordaven en el número de desembre darrer que el President màrtir Lluís Companys en passar a l'exili, havia creat el Consell Nacional Català. I ho va fer —afegim nosaltres— al marge de la legalitat republicana espanyola i al marge també dels Diputats del Parlament de Catalunya. Per altra banda, Joan Saurer, en el mateix número de «Tribuna» explicava la gènesi de la candidatura Pau Casals per a la Presidència de la Generalitat i afirmava que des de l'interior, foren Esquerra Republicana de Catalunya, el Moviment Socialista de Catalunya, Acció Catalana Republicana i Unió Democràtica de Catalunya, els partits que, en la clandestinitat, havien fet aquella proposta als catalans de l'exili, però que no havien volgut fer-la als Diputats perquè hauria estat tant com reconèixer la subsistència de les Institucions del règim autòmic.

LA fermesa de caràcter i l'autodisciplina són factors essencials de l'èxit en qualsevol empresa de tipus industrial o comercial. Ningú no pot dubtar de la importància que aquestes qualitats tenen en la prosperitat dels pobles i menys desconèixer la seva influència decisiva quan hom tracta de fer prevaler una política nacional.

Algú va creure que després de les realitzacions del període de la postguerra que succeí al tractat de Versalles, l'època dels nacionalismes havia acabat i que en els temps moderns, la interdependència dels pobles s'accentuava, i que allò que calia era agrupar i no disgregar. Els esdeveniments dels darrers anys són un desmentiment incontrovertible d'aquella teoria. Mai no s'havien produït tants moviments d'independència com en els darrers anys i el naixement de nous estats demostra que la tendència lògica, l'aspiració natural és la consecució de la llibertat prèvia. Totes les col·laboracions, associacions, confederacions o mercats comuns són possibles, però després, quan el dret a la sobirania, a la lliure disposició dels propis destins és reconegut sense regateig, amb sentit humà i dins d'un concepte de civilització moderna i d'evolució biològica, fins i tot en els casos d'aquells pobles que encara semblaven en estat primitiu.

Amb això volem sortir al pas dels escèptics que no creuen que hi hagi la possibilitat de resoldre el problema nacional de Catalunya per vies pacífiques, pels camins del dret i de la justícia. Això pot encara semblar remot, però és fatal. A la llarga no hi haurà cap nucli civilitzat que pugui escapar a la influència de l'època, ni a l'ètica internacional de la generació contemporània. Ara bé, nosaltres som els primers que hem d'ajudar a crear el clima necessari, i hem de partir d'un acte de fe. La nostra conducta s'ha d'ajustar a la necessitat i a l'esperança d'un futur millor. Hem d'ajustar a aquest pensament tots i cadascun dels actes de la nostra vida quotidiana.

Allò que per damunt de tot reclama la nostra atenció és la defensa de la nostra cultura, perquè ella és la base i l'essència de la nostra condició de catalans nacionals. Hem de defensar amb particular energia la nostra llengua i la seva expressió natural que és la literatura catalana. Veiem amb goig com sorgeixen continuament nous escriptors, novel·listes, assagistes, poetes, historiadors, però no podem dir que el nombre de lectors augmenti amb la mateixa proporció. A Catalunya hi ha hagut moments d'optimisme en determinats dies o temporades, però encara cal crear l'hàbit de llegir en català. El panorama a l'exterior encara és més trist. Es senzillament lamentable d'observar com únicament una minoria selecta es subscriu a les edicions catalanes, tant de fora com de dins de Catalunya, i hem pogut constatar com llibres d'un interès extraordinari, d'autors coneguts, de primera categoria, resten emmagatzemats davant la indiferència dels milers de lectors en potència escampats arreu del món.

Volem fer una crida a tots els catalans per tal que reaccionin amb un sentit patriòtic i que especialment, facin un esforç per a correspondre als autors i editors catalans de l'interior i de fora de Catalunya que fan tot allò possible per a mantenir la literatura catalana en el lloc d'honor que li correspon.

Ni els institucionalistes catalans partidaris de l'home que van elegir com a President d'ells, ni els institucionalistes catalans partidaris d'un altre President, no fan ni poden fer res en nom de la desapareguda Generalitat del 1932. Com tampoc no poden fer gran cosa els col·laboradors de Leizaola, el nou President del Govern regional Basc de l'exili.

Si el President màrtir va donar per superat el règim autòmic atorgat a Catalunya per les Corts republicanes espanyoles i els partits catalanistes de

l'interior, entre els quals s'hi compta ERC, no van voler reconèixer l'existència del Parlament Català a l'Exili, com no el va reconèixer el President Companys en crear el Consell Nacional Català ¿no seria hora de deixar en pau el nom de la Generalitat del 1932 i treballar tots a la una al servei de la Nació catalana, com a reivindicació fonamental sobre la qual no hi hauria d'haver discrepàncies entre catalans nacionals i demòcrates de l'interior i de l'exterior?

INDÍBIL.

L' ACCIO INTERNACIONAL DEL C. N. C.

I

A la II Conferència Latinoamericana Pro Amnistia dels Empresonats i Exiliats Polítics d'Espanya i Portugal. Montevideo (Uruguay):

El Consell Nacional Català que ja va fer acte de presència davant la Primera Conferència Pro Amnistia, celebrada a Sao Paulo (Brasil), acut ara davant la II Conferència per a exposar la situació especial en què es troben Catalunya i els altres pobles de llengua catalana —València i les Illes Balears— que viuen sotmesos al règim dictatorial espanyol del general Francisco Franco.

La lluita de Catalunya contra la tirania franquista i en defensa dels seus drets nacionals i de la seva voluntat, ha ocasionat un gran nombre de víctimes, entre les quals cal destacar, com a més representativa la de l'Honorable President Lluís Companys, segrestat a França per la policia de Franco, durant l'ocupació nazi, portat a Madrid, on fou torturat i insultat, i, després, traslladat a Barcelona, portant-lo davant d'un Tribunal Militar que el va condemnar a mort, afusellant-lo el dia 15 d'octubre del 1940.

La defensa del nostre idioma i de la cultura catalana ha ocasionat també un gran nombre de víctimes, entre universitaris, escriptors, professors i eclesiàstics que a la Universitat, davant la censura política, a les escoles i a la trona, han defensat el dret dels catalans a usar el propi idioma en la vida pública i en la vida privada. I entre els processos que han tingut més repercussió internacional darrerament, podem esmentar el del doctor Jordi Pujol, condemnat per un Tribunal Militar, a Barcelona, després d'haver estat bàrbarament torturat per la policia franquista. Fou acusat d'ésser l'autor de diversos manifestos editats clandestinament en defensa de la nostra cultura i del nostre idioma. La seva detenció es va produir arran de l'incident provocat per les autoritats de Franco en prohibir, després d'haver-lo autoritzat, el *Cant a la Senyera*, himne del famós Orfeó Català de Barcelona, durant un concert-homenatge al nostre gran poeta Joan Maragall, el centenari del naixement del qual i el cinquentenari de la seva mort estan commemorant els catalans de l'interior i de l'exterior.

El doctor Jordi Pujol es va declarar autor d'aquells manifestos clandestins i per aquest motiu fou torturat junta-

ment amb altres joves demòcrates cristians detinguts en el concert del Palau de la Música Catalana, de Barcelona. El doctor Jordi Pujol es troba complint la condemna al presidi espanyol de Saragossa i el procés obert com a conseqüència de la denúncia presentada per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona davant el Fiscal de l'Audiència, es pot donar per arxivat o sobresseït perquè entre els principals responsables de les tortures de la policia s'hi troben el Governador Civil i el Cap de Policia de Barcelona i ambdós han estat destituïts per tal d'evitar l'escàndol d'un procés d'aquesta mena.

Saludem l'Honorable Conferència Pro Amnistia i agraim sincerament l'interès que demostren els congressistes per la causa de la Democràcia i la Llibertat. I demanem a l'Assemblea la seva fraterna solidaritat en defensa dels drets de la persona humana persistentment trepitjats pel règim dictatorial espanyol del general Franco.

En nom de Catalunya ens adherim a la campanya Pro Amnistia i agraiem una Resolució de la II Conferència a favor del dret d'autodeterminació de les nacionalitats ibèriques i dels seus drets culturals imprescriptibles, d'a-

cord amb la Carta Universal de les Nacions Unides.

Ciutat de Mèxic, gener del 1961.
Pel Consell Nacional Català: Consell Executiu: *Miquel Ferrer*, secretari general

II

Senyor President de la II Conferència Latinoamericana Pro Amnistia dels Empresonats i Exiliats Polítics d'Espanya i Portugal, don Luis Hierro Gambardella:

El Consell Nacional Català amb residència a Mèxic, ha encarregat a aquesta Delegació de l'Uruguai presentar la nota que s'acompanya per tal que aquesta II Conferència prengui en consideració la tirania franquista imposada a Catalunya i als catalans.

Es un fet històric sobradament documentat, el genocidi que implacablement manté el règim franquista respecte dels drets de les diverses nacionalitats ibèriques i la persecució sistemàtica de la llengua i la cultura dels catalans, dictant prohibicions per a l'ús oficial del nostre idioma, fins i tot en la vida privada, ofegant la llibertat d'expressió oral i escrita en la llengua materna dels catalans. Aquesta actitud s'ha accentuat aquests darrers temps en diversos actes públics que prèviament havien estat autoritzats, especialment en l'acte commemoratiu del naixement de Joan Maragall, l'insigne poeta de començaments de segle, acte realitzat al Palau de la Música Catalana, de Barcelona.

L'actitud de prepotència amb què s'han comportat les autoritats amb motiu d'aquell incident —insults barroers i tortures— indignaria el més tolerant dels ciutadans; com a prova del que diem i com a testimoni excepcional de qualitat, a més a més de la nota del secretari general del Consell Nacional Català acompanyem còpia d'un volant repartit on figuren els insults que la policia va infligir als distingits ciutadans detinguts en aquella ocasió; i còpia també de l'expedient que l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona va presentar al Fiscal de l'Audiència Territorial, en el qual s'exposen, objectivament, els abusos perpetrats per la policia espanyola, greus en si mateixos perquè signifiquen negar els més sagrats dels drets humans i també provatoris de la persecució sistemàtica i insensata que el règim

VEU CATALANA

Any IV

Núm. 33

15 de Març del 1961

Director

ARTUR COSTA

Administrador

PIUS ARIAS I MAYOL

Secretari de Redacció

MARTÍ SOLER-VINYES

Correspondència, a

Apartado 1487, de México 1, D. F.

Impress als tallers de

MANUEL CASAS, Impresor

Lerma 303

México 5, D. F.

Preus de subscripció

Mèxic, un any ..... \$ 20.00

Altres països, un any ..... \$US 2.00

Un número ..... \$ 2.00

Autorizada como correspondencia de 2ª clase en la Administración de Correos N° 1 de México 1, D. F., el 5 de septiembre de 1958.

Ya se ha difundido
la foto que envío ^{24/5/67} a Landaburu

53

amigo Trujillo:

Le adjunto dos "documentos".

uno es el "Ocio Catalana" el periódico que publica un editorial que se enciernen a Vds. El autor no es otro que Miguel Ferrer, el ex-comunista y loco prunamente.

El dibujo que leña a Barcelona cuyo correspondiente nota el "maquillaje" que ha hecho "El Ocio Catalana" el dibujo de un diario impreso. El editorialista, en efecto, ha borrado la etiqueta "Francisco" de la jaula marcada. Y cierto nombre Rusjuts me envío el reciente impreso donde figura el Pacho de Llarros.

El Barcelona insisten en que el Pacho irá adelante en su proyecto "acompañado o sí". Se ve que está farruco.

affus. amigo

J. Llarros